

Socialförvaltningen
Tjänsteskrivelse till socialnämnden

Datum:
2025-09-17

Diarienummer:
SCN-2025-00428

Handläggare:
Helene Löwgren

Ansökan om verksamhetsbidrag 2026 – Diakonistiftelsen Samariterhemmets samtalsmottagning för äldre

Förslag till beslut

Socialnämnden beslutar

1. **att** för år 2026 bevilja Diakonistiftelsen Samariterhemmet bidrag med 216 796 kronor för Samtalsmottagning för Äldre.

Ärendet

Diakonistiftelsen Samariterhemmet ansöker om bidrag med 300 000 kronor för år 2026. Verksamhetsåret 2025 beviljades Diakonistiftelsen 211 508 kr.

Samariterhemmet Diakoni erbjuder, genom *Samtalsmottagning för Äldre*, terapeutiska samtal till äldre som befinner sig i en utsatt livssituation. Hjälpökande lider i regel av ofrivillig ensamhet samt andra former av psykosociala problem och utmaningar relaterade till åldrande. Många brottas med tankar/känslor kopplade till svåra händelser i livet, andra med existentiella frågor, nedstämdhet eller relationer.

Alla personer över 65 år i Uppsala kommun har möjlighet att söka sig till *Samtalsmottagning för Äldre*. Samtalsmottagningen är anpassad för äldre och erbjuder 10 kostnadsfria terapeutiska samtal med legitimerade psykoterapeuter som har specialistkunskap om äldre och åldrande. Dessutom har dessa terapeuter själva erfarenhet av att åldras, eftersom de är i åldern 60–80 år, vilket ger dem en unik förståelse för de utmaningar och behov som äldre kan ha. Vid behov finns möjlighet för stödsökande att få ytterligare 10 samtal för en subventionerad kostnad på 400 kr per samtal.

Förvaltningen bedömer att Diakonistiftelsen Samariterhemmets *Samtalsmottagning för Äldre* harmonierar med nämndens krav och bedömningskriterier för

verksamhetsbidrag. Förvaltningen föreslår att verksamheten beviljas ett bidrag om 216 796 kronor.

Beredning

Ärendet har beretts inom Stab SCF och i samråd med vård- och omsorgsförvaltningen då verksamheten inom ramen för samtalsmottagningen bedöms falla gemensamt inom äldrenämndens och socialnämndens ansvarsområde.

Föredragning

Föreningslivets verksamheter kompletterar den verksamhet nämnden bedriver inom det sociala området.

Ändamål för socialnämndens verksamhetsbidrag

Ändamålet med socialnämndens verksamhetsbidrag är att stödja verksamheter som undanröjer risker för social utsatthet, bidrar till och möjliggör människors inneboende styrkor, främjar egenmakt samt leder till förbättrad folkhälsa. Stärkande, främjande och förebyggande insatser för människor och grupper som behöver stöd och hjälp utifrån sin sociala situation är i fokus.

Vilka kan söka

Socialnämnden fördelar bidrag främst till ideella föreningar. Med föreningar avses främst ideella organisationer och allmännyttiga föreningar. Bidrag kan i undantagsfall ges till stiftelser (icke vinstdrivande) samt ekonomiska föreningar. Nämndens bidrag är selektiva och prioriteringar i bidragshanteringen görs också utifrån kommunens mål och budget, nämndens årliga verksamhetsplan, andra kommunala styrdokument samt avsatt budgetutrymme.

Nämndens krav

- Föreningens verksamhet ska främja grupper och individer med behov av stöd och hjälp utifrån sin sociala situation, där beskriven verksamhet innebär kvalificerat stöd till dessa målgrupper.
- Föreningens verksamhet ska aktivt bidra till och verka för att minska förtryck och våld i samhället, öka engagemang i sociala frågor, påverka grupper och individer att bli integrerade och accepterade i samhället samt verka, för en förbättrad folkhälsa.
- Föreningens verksamhet ska vara till nytta inom nämndens verksamhetsområde och komplettera eller stärka nämndens egen verksamhet.
- Föreningens verksamhet ska harmoniera med nämndens mål och inriktningsdokument.
- Föreningen ska innan bedömning av fortsatt stöd inkomma med en delårs/helårsredovisning av hur stödet använts.

Bedömningskriterier

Bedömning görs utifrån idé, mål och syfte, metod för genomförande samt förväntade effekter. Ansökan bedöms också utifrån hur väl verksamheten svarar mot gällande anvisning om utlyst bidrag.

Vidare bedöms om

- bidragets storlek är rimligt i förhållande till förväntad effekt
- verksamheten har ett innovationsperspektiv
- utrymme finns inom ekonomisk ram.

Hur väl föreningen arbetar med

- tillgänglighet för alla
- likabehandling
- jämställdhet
- inflytande
- delaktighet
- egenmakt
- integration
- mångfald
- barns rättigheter och uppfyllande av barnkonventionen (där det är aktuellt).

Diakonistiftelsen Samariterhemmets ansökan

Diakonistiftelsen Samariterhemmet söker verksamhetsbidrag om 300 000 kr för att kunna erbjuda äldre personer, som befinner sig i en utsatt livssituation, samtalsstöd på en mottagning med åldersadekvata terapeuter.

I sin ansökan beskrivs att hjälpsökande lider i regel av ofrivillig ensamhet samt andra former av psykosociala problem och utmaningar relaterade till åldrande. Många brottas med tankar/känslor kopplade till svåra händelser i livet, andra med existentiella frågor, nedstämdhet eller relationer. Och syftet med samtalsmottagningen är att stärka målgruppens psykiska och existentiella hälsa.

Vidare beskrivs att alla personer över 65 år i Uppsala kommun har möjlighet att söka sig till *Samtalsmottagning för Äldre*. De erbjuds upp till 10 kostnadsfria samtal med "ålderskompetenta" leg. Psykoterapeuter. Vid behov finns möjlighet för stödsökande att få ytterligare 10 samtal för en subventionerad kostnad på 400 kr. per samtal.

Under 2024 fick 72 individer (65 kvinnor och 7 män) totalt 755 terapeutiska samtal. Målsättningen för verksamheten under 2026 är att erbjuda 800 samtal under 10 månader, dvs 80 samtal per månad (mottagningen har sommarstängt i två månader).

I ansökan uppges att den största utmaningen för verksamheten är fortsatt finansiering och att Samariterhemmet Diakoni är beroende av verksamhetsbidrag från socialnämnden och äldrenämnden för att bedriva samtalsmottagningen.

Delårsuppföljning

Verksamheten har under 2025 fortlöpt som planerat. Stödsökande kontakter mottagningen och en administrativ assistent tar emot grundläggande information för

att bedöma lämplighet, varpå lämpliga sökande ställs i kö. I juni stod 33 personer i kö till samtal.

Under perioden januari till juni 2025 har cirka 450 terapeutiska samtal genomförts. Detaljer över ålder- och könsfördelning, samt konfident-utvärderingar, sammanställs efter verksamhetsårets slut.

Under januari – juni 2025 har 9 psykoterapeuter varit aktiva i *Samtalsmottagning för Äldre*, och 8 av dem fortsätter under hösten.

Verksamheten beskriver att under 2025 finansieras *Samtalsmottagning för Äldre* delvis av socialnämnden och äldrenämnden i Uppsala kommun. Bidrag har även sökts från Skebostiftelsen och Timmernamnsorden, men inget besked har ännu kommit därifrån. Vidare beskrivs att utgifterna under 2025 har generellt följt budget, men på grund av bristande intäkter kommer verksamheten att gå med ett underskott.

Verksamheten skriver även att *Samtalsmottagning för Äldre* fortsätter att vara en mycket eftertraktad verksamhet och man vill kunna ta emot fler sökande, men uppger att de bidrag som de erhållit för verksamheten inte räcker för att möta behoven.

Förvaltningen har tagit del av Diakonistiftelsen Samariterhemmets delårsredovisning som bedrivits under januari – juni 2025 och bedömer att den på ett tjänligt sätt redogör för verksamheten.

Förvaltningens bedömning

Diakonistiftelsen Samariterhemmets *Samtalsmottagning för Äldre* erbjuder äldre personer ett kvalificerat stöd och främjar en målgrupp vars behov i många sammanhang är åsidosatta. Befintlig forskning på området visar att äldre personer som är eller varit utsatta för våld i nära relation är en bortglömd grupp där just åldern blir ett hinder för att upptäcka utsatthet. Vi känner också till att äldre personer som varit eller är utsatta för våld sällan får rätt råd, stöd och hjälpinsatser.

Socialnämndens primära målgrupp för samtalsmottagningen är äldre personer som varit utsatta för våld och har obearbetade trauman samt personer som lever i en våldsam relation och behöver stöd för att ta sig ur densamma.

Ansökan har beretts i samråd med vård- och omsorgsförvaltningen då verksamheten inom ramen för samtalsmottagningen för äldre bedöms falla gemensamt inom äldrenämndens och socialnämndens ansvarsområde.

Förvaltningen har begärt in kompletterande underlag till årsredovisningen för 2024 där det framkommer att Diakonistiftelsen Samariterhemmet avyttrat fem fastigheter. Diakonistiftelsen Samariterhemmet menar att stiftelsen inte har några ökade tillgångar då försäljningen samtidigt innebär en total minskning av det verkliga värdet av fastigheter och hyresintäkter som de sålda fastigheterna gett stiftelsen.

Vidare redogörs att för att säkerställa stiftelsens långsiktighet har styrelsen beslutat att placera de tillgångar som försäljningen av fastigheter under 2024 gav. Avkastning på placerat kapital kommer nyttjas för verksamheterna, men det innebär inte att mer medel frigörs för att bedriva verksamheter än förut. Stiftelsen delar inte ut någon vinst utan eventuella överskott används för utveckling av verksamheten.

Utifrån den beskrivna verksamheten samt den uppföljning som gjorts av föregående års verksamhet är det förvaltningens bedömning att verksamheten lever upp till både

nämndens krav och de bedömningskriterier som tagits fram för verksamhetsbidrag.

Förvaltningen föreslår att *Samtalsmottagningen för Äldre* beviljas ett bidrag om 216 796 kronor.

Barnkonsekvensanalys

Ej aktuellt i föreliggande ärende

Ekonomiska konsekvenser

Diakonistiftelsen Samariterhemmet beviljades föregående år 211 508 kr och i år föreslås Diakonistiftelsen Samariterhemmet beviljas ett verksamhetsbidrag om 216 796 kronor för år 2026. Ökningen av bidraget är en uppräknings av föregående års bidrag med 2,5%.

Under 2025 beviljar nämnden cirka 18,9 mnkr till civila samhället genom olika bidrag. Socialnämndens preliminära budget för 2026 beräknas bli cirka 18,2 mnkr men är beroende av kommande beslut i socialnämnden rörande nämndens budget.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse, daterad 17 september 2025.
- Bilaga 1, Ansökan om socialnämndens bidrag till föreningar 2026.

Socialförvaltningen

Tomas Odin
Förvaltningsdirektör